

bij de waterstoker in de Vlethoek. Het gesjouw met de emmers kokend water was, heb ik wel eens gedacht, even vermoeiend als het intensieve boenen van het wasgoed op een in de kuip geplaatste wasplank. Die waterstoker was overigens ook van ons kinderen een goede relatie. Er stond namelijk een rijk voorziene snoeptafel, waar je voor een halfje al iets van je gading kon vinden. Waar is de tijd gebleven.

En wat te zeggen van dat konijnehok? Dat was eigenlijk maar een zotte vertoning. Er zat nooit meer dan één konijn in. Het dier werd een jaar lang met liefde en zorg opgefokt om met Kerstmis te kunnen dienen als integrerend onderdeel van het feestmaal. Moeder placht het dier steeds volgens alle regelen van de kunst te braden, maar niemand van het gezin heeft er ooit een hap van gegeten, ook niet in de laatste oorlogsjaren toen het vlees minder dan mondjesmaat op de bon werd toegewezen. Het dier was ons ten tijde van zijn leven gewoon te dierbaar geworden. Het belandde ook strijk en zet in gebraden toestand op de tafel van het een of andere familielid. Daar heeft men er, niet gekweld door sentimentele gevoelens, stellig alle eer aan bewezen.

Over de veranda is verder nog te vertellen dat zij uitzicht bood op: ter linkerzijde en recht vooruit de verwaarloosde, armoedige achtergevels van de huizen aan de Vlethoek en de Vletstraat, ter rechterzijde de gribus die opslagplaatsen van lompen, oud ijzer e.d. langs het Geldeloozepad vormden. En binnen het vierkant van deze bebouwing (of wat daarvoor doorging) tuinen en tuintjes met de armetierigst denkbare beplanting.

De naam Geldeloozepad heeft mij in mijn jonge jaren altijd geïntrigeerd. Waar kwam die naam vandaan? Welke betekenis moest eraan gehecht worden? Het onvolprezen straatnamenboekje van Moquette en Droogendijk heeft mij later opheldering verschaft. Zij toch menen in de naam een aanduiding te zien voor 'een binnenweg, waar zij die daar destijds gebruik van maakten of daaraan woonden geen geld behoeften te betalen'. Maar ook achten zij het mogelijk dat het pad deel uitmaakte van de route naar een begraafplaats, in dit geval de begraafplaats in Hillegersberg. Deze route zouden de begrafenisstoeten hebben kunnen volgen zonder dat er tol voor betaald hoefde te worden³).

Behalve het Geldeloozepad waarover in dit geval gesproken wordt, heeft Rotterdam in het verleden nog twee van zulke 'verkeerswegen' met dezelfde naam gekend, te weten: één aan de Goudsesingel en één onder Delfshaven, ongeveer ter plaatse van de